

Lokan ja Porttipahdan säännöstelyn kehittämisen seurantaryhmän 1. Kokous

Aika: 23.10.2014 klo 12:00
Paikka: Sodankylän kunnanvirasto
Läsnä: Luettelo osanottajista liitteenä

1. Kokouksen avaus, Jari Pasanen, Lapin ELY-keskus

Puheenjohtaja Jari Pasanen avasi kokouksen klo. 12.07 ja toivotti paikalla olijat tervetulleiksi. Käytiin lyhyt esittäytymiskierros sekä säännöstelyn kehittämistyön historiaa.

Käytiin läpi kokouksen asialista. Muutettiin kohtien 2 ja 3 paikkaa. Muihin asioihin lisättiin käsiteltäväksi Luiron tilanne.

2. Lokan ja Porttipahdan tekojärvien moninaiskäytön kehittäminen vuosina 2013-2014 – hankkeen tilannekatsaus, Ville Pyhäjärvi

Esitys on pöytäkirjan liitteenä.

Mittaus ja luotausurakan suorittaa KAT oy. Mittaukset on tehty ja Sompiojärven sekä Luurojoen pohjapatojen vaihtoehdot selvitetty.

Keskusteltiin jatkohankkeen sisällöstä ja rahoituksen hakemisesta. Sodankylän kunta vie hanketta eteenpäin Lapin ELY-keskuksen ja Kemijoki Oy:n kanssa yhteistyössä.

Keskusteltiin bioenergian talteenoton mahdollisista toimijoista. Laitteistotuottajia on selvitetty mutta toimijoita ei ole vielä valittu.

Vesiliikenne ei vielä ole lisääntynyt rakenteiden uusimisen myötä. Uudistuksista ja parannuksista on pyritty tiedottamaan monipuolisesti.

Vähempiarvoisen kalansaaliin käsittely ja jalostus vaatisi yrittäjän. Keskuskeittiöllä ei ole suunnitelmallista toimintaa saaliin hyödyntämiseksi. Lokan Luonnonvaraosuuskunnalla on vaikeuksia saada vähempiarvoista saalista eteenpäin.

Keskusteltiin lähiruoan tärkeyttä biotalouden kehittämisessä. Huomioitava tarpeet ja toimenpiteet sekä kalastajien että saaliin hyödyntäjien osalta. Selvitettävä matkailukeskusten osallistuminen sekä logistiikan ongelmat.

Vähempiarvoisen kalansaaliin hyödyntämistä on rahoitettu Pohjoisimman Lapin Leaderistä jo kahdessa hankkeessa, joiden tulokset on syytä huomioida hankesuunnittelussa.

Infotauluja toivottiin satamien yhteyteen. Myös reaaliaikaista vedenkorkeusnäyttöä toivottiin molemmille tekojärville.

Kalastusmatkailun kannalta hankkeessa toteutetut toimet nähdään positiivisina ja niistä koetaan olevan pitkän linjan hyötyä tekojärvien kalastusmatkailun kehittämisessä.

3. Jatkohanke

Tavoitteena on saada aikaiseksi sekä toiminnan että rahoituksen kannalta toimiva kokonaisuus. Kalastusasiat tulevat olemaan kantavana voimana tulevassa hankkeessa. Viedään eteenpäin myös

nykyisen hankkeen suunnitelmia. Toteutettavat toimet tulevat pääosin säännöstelyn kehittämisselvityksestä.

Sodankylän kunta on hankkeessa koordinoinnista vastaava taho. Lapin ELY-keskus toimii asiantuntijana sekä rahoittajana.

Rahoitustarvoneuvottelut käytävä läpi kaikkien osapuolten kanssa. Selvitettävä myös elinkeinokalatalouden rahoitusmahdollisuudet. Sodankylän kunnalla on varattu hankkeeseen rahoitus myös tulevalle vuodelle. Kunnalla on myös mahdollisuus olla hankkeen hallinnoijana, mikäli mielekäs kokonaisuus saadaan aikaiseksi. Lopullisen päätöksen tekee kunnanhallitus.

EAKR-rahoitushaku on käynnistynyt syksyllä. Seuraava haku on tammikuussa 2015. Hakemus vuoden ensimmäiseen hakuun varmistaisi hankejatkumon nyt meneillään olevalle hankkeelle.

Keskusteltiin seurantatutkimuksen haasteista tulevaisuudessa. Kalaston tutkimukseen jatkuvana toteutuksena on riittämättömät resurssit. Laajempi seuranta olisi tarpeellista, koska kalastukseen liittyvän päätöksenteon tulisi perustua tutkimustuloksiin. Hankerahoituksella on mahdollista tehdä vain kertaluontoisia selvityksiä.

Esitettiin wc-tilojen rakentamista veneenlaskupaikkojen yhteyteen.

Viestinnässä eri toimijoiden välillä olisi paljon parantamisen varaa.

Luirojoen kehittämisen koettiin olevan tärkeää tulevaisuudessa. Alkuperäinen esitys tekojärvien säännöstelyn kehittämiseksi painotti voimakkaasti Luirojoen vesitilanteen kehittämistä. Esitettiin selvitettäväksi kalaportaiden rakentaminen Lokan padolle. Luirojoen osalta olisi tarpeellista saada myös Savukosken kunta mukaan neuvotteluihin.

Ammattikalastuksen kehittämiseen ei ole tarvetta käynnistää hanketta. Rahoitus tulee Pohjoisimman Lapin Leaderistä kalatalousryhmän kautta. Ongelmana tekojärvien ammattikalastuksessa on lähinnä kalastajien puute.

Kalanjalostus on mahdotonta kalastajien laitoksissa Lokassa ja Siltaharjussa. Jalostukseen tulee saada eri toimija.

Seurantaryhmää näkee jatkohankkeen erittäin tarpeellisena etenkin kalastokysymyksiin liittyen.

4. Säännöstelyn toteutuminen

Raimo Kaikkonen Kemijoki Oy:stä kertoi tekojärvien säännöstelyn toteutumisesta.

Yhtiön uudet nettisivut löytyvät osoitteesta: <http://www.kemijoki.fi/>

Ajantasaista tietoa vesitilanteesta on saataville Suomen Ympäristökeskuksen nettisivuilta osoitteesta: <http://www.ymparisto.fi/vesitilanne>

Keskusteltiin säännöstelyn valvonnasta, jota toteutetaan Lapin ELY-keskuksessa viranomaistyönä. Säännöstelyn kehittämistyö on erillinen kokonaisuus, jossa ei lähdetä hakemaan muutoksia voimassaoleviin säännöstelylupiin, vaan edetään vapaaehtoisin toimin säännöstelystä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Luiron kylälle aiheutuvat haitat ovat Kemijärven ja Kitisen säännöstelyistä aiheutuneita ennalta arvaamattomia haittoja, joiden ratkaisu toteutetaan viranomaistyönä. Tulevana vuonna tullaan käymään myös viranomaisneuvottelut koskien mahdollisia säännöstelysuosituksia tekojärvien osalta.

5. Muut asiat

Keskusteltiin Luirojoen tilanteesta. Joki on huonossa kunnossa ja kasvaa umpeen yhä kiihtyvällä tahdilla. Kalastaminen ei enää onnistu, koska katiskat ja verkot levääntyvät. Toivottiin vettä lisää jokeen. Myös Luirojoen kalataloudellista kunnostusta arvosteltiin, koska joki ei enää sen jäljiltä sovellu kanoottirekeilyyn.

Esitettiin kunnostustoimiksi vesikasvillisuuden niittoa, uppopuiden poistoa, venereittien tarkistamista, virtaaman lisäämistä sekä kalaportaita Lokan padolle.

Luirojoen ongelmat ovat kiihtyneet viimeisen kahden vuoden aikana. Ajatusmallia tulisi muuttaa ja lupaehtoja lähteä avamaan jos sille löytyy perusteltu syy. Säännöstelyn kehittämisen alla sellaista ei kuitenkaan ole mahdollista tehdä, vaan asia tulee viedä eteenpäin vesilain mukaisesti.

Paikalliset toimijat ovat järjestämässä keväällä 2015 joen ongelmiin keskittyvää luontoiltaa. Edustajaa toivottiin mukaan myös ELY-keskuksesta.

Keskusteltiin myös Kammosen mitta-asteikon siirtämisestä. Asteikko on lupaehtojen mukainen ja sen siirtäminen ilman uutta lupaa ei onnistu.

6. Kokouksen päättäminen

Seuraava kokous pidetään vuonna 2015, kun uusi hanke on saatu käyntiin. Tarkempi ajankohta päätetään myöhemmin.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia. Kokous päätettiin klo 14.07.

Puheenjohtaja

Jari Pasanen

Sihteeri

Maria Alanne

LIITTEET:

Osallistujalista

Lokan ja Porttipahdan tekojärvien moninaiskäytön kehittäminen vuosina 2013-2014 –hankkeen tilannekatsaus, Ville Pyhäjärvi, Sodankylän kunta